

Hageform AS
Østensjøveien 29
0661 OSLO

Trondheim, 14.11.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/8801

Saksbehandler:
Astrid Berge

Vedtak om tillatelse til planting av taggblåhegg i Oslo kommune

Miljødirektoratet gir Hageform AS tillatelse til å plante fem planter taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*) i Waldemars hage 1-4 i Oslo, jf. forskrift om fremmede organismer § 11 første ledd bokstav c.

1. Om søknaden

Det vises til søknad datert 30.08.2016 der Hageform AS ber om tillatelse til planting av to til fem planter av taggblåhegg syn. heggsøtmispel (*Amelanchier alnifolia*), som erstatning for utgåtte planter i en eksisterende hekk i Waldemars hage 1-4 i Oslo kommune. Grunneier er OBOS Eiendomsforvaltning AS.

2. Rettslig grunnlag

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Etter forskriften § 11 første ledd bokstav c, kreves det tillatelse for utsetting av landlevende planter oppført i vedlegg V, herunder taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*), i parkanlegg og andre dyrkede områder samt transport- og næringsutbyggingsområder. Dersom profesjonelle aktører står for utplanting i private hager, skal disse regnes som parkanlegg, jf. Prop. 62 L (2013-2014).

Miljødirektoratet kan, etter søknad, gi tillatelse til utplanting. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer i vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Vurderingen av om det skal gis tillatelse etter forskrift om fremmede organismer, skal ikke omfatte hensyn til planter som ivaretas av matloven, jf. naturmangfoldloven § 32 tredje ledd. Miljødirektoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

3. Miljødirektoratets vurdering

I følge Artsdatabanken er taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*) en relativt langlevd busk som stammer fra det nordøstlige Nord-Amerika. Arten har en effektiv frøproduksjon og har sannsynligvis aseksuell frøformering. Bærene blir spredd over potensielt lange distanser gjennom fuglespredning. Planten regnes for å ha en formidabel evne til å forville seg til, og etablere seg i, naturen og invaderer spesielt kalkrike naturtyper.

Taggblåhegg er vurdert av Artsdatabanken i *Fremmede arter i Norge - med norsk svarteliste 2012* til å utgjøre svært høy økologisk risiko (SE) for det biologiske mangfold, i hovedsak på grunn av artens negative påvirkning på truede arter og nøkkelarter, og at arten har endret tilstanden i en truet naturtype (åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone). Taggblåhegg kan påvirke stedeegne arter der den etableres og bl.a. forstyrre balansen mellom de stedeegne artene, gjennom at fugler utnytter og sprer taggblåheggs fruktepler. Taggblåhegg kan videre endre naturtyper ved at den kan danne busksjikt som ikke tidligere har vært til stede.

Taggblåhegg vil i løpet av sin levetid kunne spre store mengder frø. Selv om planten allerede er spredd til naturområder, vil flere utplantinger øke spredningspresset til omkringliggende naturområder, noe som kan bidra til ytterligere fortetting med arten. Spredning av taggblåhegg til omkringliggende naturområder vil sannsynligvis i hovedsak skje via frøspredning ved hjelp av bærspisende fugler, som sidensvans og trostearter.

Taggblåhegg sine hovedleveområder er kyst, skog, flomsone og berg og ur. Per i dag forekommer arten og bidrar til tilstandsendringer i naturtypen fastmarkskogsmark og åpen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone. I Artsdatabankens karttjeneste Artskart er det registrert ca. 15 funn av taggblåhegg spredd til naturlig vegetasjon i Oslo kommune.

Plantene ønskes utplantet i et bymessig område av Oslo, ved Alexander Kiellands plass, uten direkte tilknytning til noen av markene i byen. Av verdifull natur i nærheten av utsettingsstedet som kan bli påvirket av tiltaket nevnes spesielt kantsonen i naturtypen viktig bekkedrag (Akerselva) med C-verdi (lokalt viktig naturtype) som ligger ca. 20 m utplantingsstedet og naturtypen erstatningsbiotop med A-verdi (svært viktig naturtype) som ligger ca. 1 km fra utplantingsstedet. Innenfor ca. 1 km radius fra den omsøkte utplantingen finnes det også parklandskap med B-verdi (viktig naturtype) og C-verdi, store gamle trær med B-verdi samt C-verdi og viktig bekkedrag med B-verdi og C-verdi. Det finnes ikke utvalgte naturtyper eller verneområder innenfor 1 km radius fra utplantingsstedet. Innenfor ca. 3 km radius finnes det over 170 forekomster av naturtyper med A-verdi og B-verdi, utvalgte naturtyper og verneområder. De nærmeste verneområder til utplantingen, Hovedøya landskapsvernområde og Kavringen naturreservat, ligger ca. 3,4 km fra det omsøkte utplantingsstedet. Informasjonen er hentet fra kartløsningen Naturbase.

Det finnes følgelig mange viktige naturverdier i området rundt utsettingsstedet, spesielt innenfor ca. 3 km radius fra utplantingen, men også noen få, viktige naturverdier innenfor ca. 1 radius fra den omsøkte utplantingen.

Direktoratet vurderer at områdene i nærheten til utsettingsstedet er mest utsatt for spredning av taggblåhegg. Siden det kun skal plantes ut to til fem planter vil spredningspresset fra den omsøkte utplantingen overfor nærliggende områder derimot være moderat. Selv om spredningen fra utplantingen i hovedsak vil skje lokalt, kan også langdistansespredning over flere kilometer forekomme. Med bakgrunn i størrelsen på utplantingen har direktoratet grunn til å anta at få frø vil bli spredd via langdistansespredning, og at det derfor er lite sannsynlig at utsettingen vil påvirke naturverdiene som ligger lengre borte fra utsettingsstedet negativt. Direktoratet vurderer derfor at det er liten risiko for at det omsøkte tiltaket vil medføre uheldige følger for biologisk mangfold, og gir på denne bakgrunn tillatelse til tiltaket.

Kunnskapsgrunnlaget i saken anses som tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8, og naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) får dermed ikke anvendelse i denne saken. Miljødirektoratet anser naturmangfoldloven §§ 10-12 som mindre relevante i denne saken.

4. Vedtak

Miljødirektoratet gir Hageform AS, ved Karsten Raddatz, tillatelse til å plante inntil fem planter med taggblåhegg (*Amelanchier alnifolia*), i en eksisterende hekk med taggblåhegg, i Waldemars hage 1-4, 0175 Oslo, jf. forskrift om fremmede organismer § 11 første ledd bokstav c, jf. vedlegg V. Tillatelsen er gyldig til 1. september 2017.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.